

Paikallinen äkillinen rakennemuutostilanne (PÄRM)

13.9.2023

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Paikallinen äkillinen rakennemuutos (PÄRM)

- Suuren työllistäjän vetäytyminen, jolla on paikallisesti merkittäviä vaikutuksia työllisyyteen, työmarkkinoihin ja elinkeinoelämän toimintaan. Tilanne ei kuitenkaan täytä varsinaisen äkillisen rakennemuutoksen kriteerejä;
- Tilanne pienellä paikkakunnalla, jossa suuri työllistäjä vetäytyy, mutta tällä ei välttämättä ole koko aluetalouden kannalta merkittäviä vaikutuksia;
- Jokin äkillinen kehityskulku kohdistuu laajasti tietyn alueen yrityksiin ja supistaa niiden toimintaa merkittävästi aiheuttaen paikalliselle elinkeinotoiminnalle kriisin;
- Tilanne suuremmalla paikkakunnalla, mikäli irtisanottavien määrä on suuri, mutta tämä ei merkittävästi vaikuta koko alueen työllisyystilanteeseen

Tavoitteet

- Vahvistaa alueellista koordinaatiota rakennemuutostilanteissa
 - Alueen vahva kokonaisnäkemys tilanteesta ja mahdollisuuksista
 - Alue toimijoiden osaamisen hyödyntäminen eri rahoitusinstrumenttien käytössä
- Tukea rakennemuutostilanteessa alueen elinkeinotoiminnan uudistumista kestäväällä tavalla
 - Kannustaa aluetoimijoita aktiiviseen yhteistyöhön uuden, kestävän elinkeinotoiminnan aktivoimiseksi
 - Tukea uuden yritystoiminnan haarukoimista
 - Synnyttää uusia työpaikkoja alueelle menetettyjen tilalle
- Tukea alueen työvoiman osaamisen vahvistamista ja uudelleen työllistymistä

Toimintamalli

- ELY-keskus kutsuu koolle alueellisen koordinaatioryhmän, jossa sovitaan vastuista ja rooleista
- ELY-keskus laatii yhteistyössä koordinaatioryhmän kanssa **laadullisen tilanneanalyysin, tilastoihin pohjautuvan arvion tilanteesta sekä alustavan toimenpide-esityksen**, jotka toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriöön
- PÄRM -rahoituksen myöntäminen perustuu em. asiakirjoihin (erillistä tilastokriteeristöä ei käytetä)

Koordinaatioryhmän kokoonpano

- ELY-keskus
- Maakunnan liitto (rahoittaja)
- Kunnat, kehittämissyhtiö
- TE-toimisto
- Muut keskeiset sidosryhmät kuten oppilaitokset

- Koordinaatioryhmässä sovitaan vastuista, toimenpiteistä, rooleista, rahoituksesta, viestinnästä ja seurannasta
- Tiivis yhteistyö irtisanovan yrityksen kanssa (voi olla myös mukana koordinaatioryhmässä)

Keskeisiä mittareita, joita ELY voi käyttää PÄRM-tilanteen tilastollisessa arvioinnissa (alueellisesti määritellään tarkoituksenmukaiset mittarit)

- A. Irtisanottavien määrä suhteessa alueen koko työpaikkamäärään (Tk/työssäkäyntitilasto), prosenttia.
 - B. Toimialan tilanne: lomautettujen ja/tai irtisanottujen osuus toimialalla (Tk/työssäkäyntitilasto).
 - C. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta, jos PÄRM-toteutuu.
 - D. Työttömien määrän kasvu, jos PÄRM toteutuu.
 - E. Rekrytointiongelmia kokevien yritysten osuus (ELY-arvio)
 - F. Seutukunnan työpaikkaomavaraisuus
 - G. Tulevien investointien tilanne (ELY-arvio)
 - H. Muu relevantti aineisto
- Keskeisin tarkastelutaso on seutukunta; tapauksesta riippuen myös kunnittaisia/maakunnittaisia tietoja

Käytännön toteutus

- Mikäli alueelle myönnetään koordinaatorahoitusta, se on käytettävissä PÄRM-tilanteen koordinaatioon ja esimerkiksi tilanneanalyysin syventämiseen, asiantuntijapalveluihin ja selvityksiin
- TEM myöntää rahoituksen alueen maakunnan liitolle. Rahoitus käytetään koordinaatioryhmän sopimalla tavalla PÄRM-tilanteen hoitoon
- Rahoitus pääsääntöisesti korkeintaan 100 000 €, mutta erityisestä syystä ja/tai vaikeassa suhdannetilanteessa summaa voidaan tarkistaa
- Koordinaatioryhmä sopii toimista, rooleista ja eri rahoitusinstrumenttien hyödyntämisestä sekä seuraa eri toimijoiden työn edistymistä

Raportointi ja seuranta

- TEM:llä on oikeus läsnäoloon PÄRM-koordinaatioryhmässä
- ELY raportoi TEM:lle tilanteen hoitamisesta
- Raportoinnissa (vuosittain) tulee kuvata seuraavat asiat:
 - Tilannekuva PÄRM-tilanteesta (tiivistelmä)
 - Työntekijöiden uudelleen työllistyminen
 - Osaamistarpeiden kohtaanto ja tarve uudelleen koulutukselle
 - Alueellinen yhteistyö (Koordinaatioryhmän kokoontumiset ja eri toimijoiden osallistuminen tilanteen hoitoon)

PÄRM-toimintamallin askeleet

